Pacjent Europa

Do:

– Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego David Sassoli
– Przewodniczącego Rady Europejskiej Charles Michel
– Przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen
– i wszystkich polityków dobrej woli

Skala kryzysu związanego z COVID-19 oznacza, że rozwiązania przyjęte w walce z nim zadecydują o przyszłości demokracji liberalnej, gospodarki i integracji europejskiej.

Dlatego wzywamy Was do podjęcia odpowiedzialności politycznej i przejęcia inicjatywy. Tego zabrakło w 2008 roku podczas ostatniego kryzysu finansowego. Dziś wciąż jeszcze wszyscy ponosimy konsekwencje tego błędu.

Apelujemy do Was o przeznaczenie **środków finansowych** zapewniających:

1. pracownikom realną możliwość utrzymania się podczas kwarantanny i kryzysu,
2. firmom szansę na przetrwanie kryzysu gospodarczego,
3. skokowe dofinansowanie usług publicznych, zwłaszcza ochrony zdrowia,
4. efektywne badania nad lekami na COVID-19 i szczepionką na wirusa SARS-CoV-2.

Dzisiaj ratować trzeba nie tylko tysiące Europejczyków zakażonych koronawirusem. Pacjentem, któremu grozi śmierć, są także **europejskie wartości**, takie jak wartość życia ludzkiego, demokracja, solidarność, wspólnotowość, godność pracy i pracownika. Te wartości muszą ukazać się w wymiarze praktycznym, w konkretnych decyzjach, przed którymi teraz stoimy. Europa musi pokazać, że:

- Życie każdego człowieka, w tym osób starszych, jest wartością bezwzględną – a nie obciążeniem dla budżetu państwa czy gospodarki. Rozpatrywanie śmierci znacznej części społeczeństwa jako kosztu zewnętrznego, świadome poświęcanie życia ludzi na ołtarzu szybkiego powrotu do ścieżki wzrostu PKB jest barbarzyńskie, a w dodatku ekonomicznie nieskuteczne.

- Zdobyczą cywilizacyjną Europy było wprowadzenie powszechnych systemów emerytalnych – państwowego usankcjonowania solidarności całego społeczeństwa wobec starszych. Nie zostawiajmy samych ludzi, którzy przez

całe życie pracowali na rzecz naszego wspólnego dobrobytu – zasługują oni na naszą wdzięczność i mają prawo do opieki i ochrony ich życia.

- Nie ma wolnego rynku bez wolności jego uczestników. Ta wolność jest ułudą, gdy zachodzi sytuacja skrajnej nierównowagi. Dzieje się tak, kiedy pracownicy stają się zakładnikami zmuszonymi do narażania zdrowia i życia dla zapewnienia sobie utrzymania. System swobodnej wymiany dóbr i przedsiębiorczości zmienia się wówczas w bezwzględny reżim ekonomiczny.

Dlatego postulujemy:

1. **Bezwarunkowe wsparcie dla wszystkich**

   Bezwarunkowy dochód podstawowy powinien być wypłacany przez okres co najmniej trzech miesięcy zarówno tym obecnie pracującym, jak i bezrobotnym, bezpośrednio na ich konta. Pamiętajmy, że biurokracja jest wrogiem słabszych. Jeśli uzyskanie wsparcia finansowego będzie obwarowane długimi i skomplikowanymi procedurami, to nie trafi w pierwszej kolejności do tych, którzy dopiero co stanęli przed wizją wpadnięcia w spiralę zadłużenia oraz ubóstwa. Nie mamy czasu na weryfikację dochodową – to działanie standardowe w polityce rynku pracy, ale czasu pokoju, a nie wojny. Odpowiednia weryfikacja opodatkowująca wypłacone w ramach dochodu podstawowego dodatkowe wpływy na konta osób najbogatszych powinna nastąpić pod koniec roku podatkowego.

   Gospodarka nie może czekać na impuls popytowy i wsparcie konsumpcji. Tymczasem musimy pilnie kupić czas konieczny do utrzymania niezbędnej kwarantanny. Nie możemy czekać, aż pieniądze przekazane wielkim graczom w formie bail outu zaczną „skapywać w dół” na rynek do konsumentów i obywateli. To twierdzenie nie było aktualne w czasach pokoju, a tym bardziej nie będzie działać w czasach stanu wyjątkowego lub wojny. Nie możemy nieodpowiedzialnie zmuszać pracowników pozbawionych finansowej stabilności do opuszczania niezbędnej kwarantanny. Dlatego potrzebujemy natychmiastowego, bezpośredniego i uniwersalnego transferu finansowego od Unii Europejskiej do jej obywateli, finansowanego wprost z budżetu Unii, oraz emisji pieniądza przez Europejski Bank Centralny.

2. **Dofinansowanie firm dla utrzymania miejsc pracy i uspołecznienie zysków**

   Konieczne jest zapewnienie europejskim firmom – w tym zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) – utrzymania ich potencjału produkcyjnego oraz stabilnego otoczenia ekonomicznego przez dostarczenie płynności, a także odroczenie zobowiązań podatkowych i składkowych. Polityka monetarna i fiskalna muszą tu iść ramię w ramię – poprzedni kryzys w Unii trwał tak długo i był tak dotkliwy dla najuboższych, bo rządy bały się przyznać, że luzowanie ilościowe nie przekłada się na wzrost gospodarczy. Dlatego postulujemy wprost wsparcie finansowania działań antykryzysowych z budżetów krajowych przez Europejski Bank Inwestycyjny oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Przewaga Europy nad systemami autorytarnymi wynikać musi z siły ich instytucji oraz zdolności do reagowania na sytuacje kryzysowe.

   Należy jednocześnie doprowadzić do zmiany struktury własności kluczowych wspomaganych przedsiębiorstw. Środki przeznaczone na ratowanie miejsc pracy powinny służyć pracownikom, a nie zarządom przedsiębiorstw i rynkom finansowym. Konsekwencją kryzysu nie może być dalszy wzrost nierówności i fala prywatyzacji usług publicznych. Europa powinna ratować miejsca pracy, nie zaś zyski zarządów. Dlatego pomoc dla przedsiębiorstw musi być powiązana z odpowiedzialnością za europejskich podatników i z ich zabezpieczeniem. Postulujemy, aby pomoc publiczna dla korporacji przyjęła postać europejskiego dokapitalizowania, a Europejski Bank Centralny przejmował udziały we wspieranych przedsiębiorstwach. Takie rozwiązanie – znane choćby z kryzysu finansowego z 2008 roku – zagwarantuje zarówno kontrolę płac oraz dywidend, jak i solidarny udział społeczeństw europejskich w przyszłych zyskach korporacji.

3. **Dofinansowanie usług publicznych przez odpowiednią formę europejskich obligacji obowiązującą dla całej Unii**

   Kryzys, z którym się mierzymy, dotyczy zdrowia publicznego. Pokazuje on, że społeczeństwo jest tak bezpieczne i zdrowe, jak jego najsłabsi członkowie. Dlatego społeczeństw i gospodarki nie stać na brak dostępu do uniwersalnej opieki zdrowotnej na wysokim poziomie. To właśnie

błędna reakcja na kryzys finansowy z 2008 roku doprowadziła do degradacji usług publicznych w imię rzekomej racjonalności ekonomicznej – co teraz generuje dodatkowe koszty i utrudnia skuteczną walkę z pandemią.

Dziś Unia Europejska, uwalniając za pomocą odpowiedniej formy obligacji europejskich, obowiązujących dla całej Unii, dodatkowe środki finansowe dla państw narodowych na radykalne zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną – zwłaszcza w krajach najsilniej dotkniętych pandemią – pokazałaby, że zdrowie i życie obywateli Europy jest dla niej priorytetem, a państwom narodowym – że europejska solidarność jest rzeczywistością, a nie fantasmagorią. Pozwoliłoby to również na kontrolowaną mobilizację zasobów produkcyjnych w Europie na rzecz wspólnego celu, jakim jest zdrowie publiczne.

4. **Europejskie badania nad lekami i szczepionką**

   Konieczne jest sfinansowanie z europejskich środków publicznych badań nad lekami na COVID-19 i poszukiwań szczepionki na wirusa SARS-CoV-2. Odkryte dzięki tym funduszom szczepionki i leki powinny być wolne od patentów, zgodnie z zasadami ogólnoludzkiej solidarności.

Zjednoczona Europa wyłoniła się jako odpowiedź na duchową i materialną dewastację II wojny światowej, sięgającą korzeniami kryzysu i bezrobocia lat 30. Kryzys to moment wyboru – może on doprowadzić nas do rozpadu Unii i fluktuacji między chaosem a autorytaryzmem. Może jednak stać się szansą na odnowienie umowy społecznej łączącej Europę i jej obywateli/obywatelki – okazją do zmiany modelu gospodarowania na bardziej solidarny i zrównoważony.

Wiara w to, że europejskie państwa znajdujące się w trudniejszej sytuacji ekonomicznej poradzą sobie z pandemią same, jest złudna. Jeśli chcemy zarówno pokonać pandemię, jak i oddalić widmo nadchodzącego ogromnego kryzysu gospodarczego, aby uchronić Europę przed pogrążeniem się w chaosie na długie dekady, musimy działać zgodnie z zasadą: *United we stand, divided we fall*.

Nasz list kierujemy do kierujących instytucjami Unii Europejskiej; Przewodniczącego Rady, Przewodniczącej Komisji Europejskiej i Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego oraz posłów wszystkich frakcji Parlamentu Europejskiego. Reprezentujemy różne środowiska ideowe. Jesteśmy przekonani, że dziś liberałowie

uznający wartość każdej jednostki, konserwatyści wierzący w solidarność międzypokoleniową i ludzie lewicy nawołujący do poszanowania godności pracy muszą działać wspólnie.

Prawdziwy podział nie przebiega w tej chwili między liberałami, lewicą a konserwatystami. Linia demarkacyjna zarysowuje się między tymi, którzy przywiązani do idei krótkoterminowych zysków są gotowi poświęcić współobywateli w imię rzekomej ochrony PKB, a tymi, którzy nie zgadzają się na taką logikę.

Autorzy:

1. **Mateusz Piotrowski,** działacz społeczny i ekologiczny
2. **Maciej Grodzicki,** ekonomista
3. **Marta Olesik,** filozofka
4. **Aleksander Temkin,** filozof, działacz społeczny
5. **Zofia Sajdek,** redaktorka, działaczka społeczna
6. **Filip Konopczyński,** prawnik
7. **Jan Zygmuntowski,** ekonomista
8. **Adam Ostolski,** socjolog

Sygnatariusze:

1. **Olga Tokarczuk,** pisarka, laureatka Nagrody Nobla w roku 2019
2. **Luigino Bruni,** ekonomista, dyrektor naukowy papieskiego programu Ekonomia Franciszka
3. **Aleksander Kwaśniewski,** prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (1995–2005)
4. **Jan Zielonka,** politolog, profesor Oxford University
5. **Agnieszka Holland,** reżyserka filmowa i teatralna
6. **Ladislau Dowbor,** brazylijski ekonomista, główny doradca ekonomiczny prezydenta Brazylii Luli da Silvy
7. **Carlo Ginzburg,** włoski historyk, jeden z pionierów mikrohistorii

8. **Ulrike Guerot,** niemiecka myślicielka polityczna, założycielka i przewodnicząca European Democracy Lab

9. **Alessandra Smerilli,** członkini Papieskiej Komisji Państwa Watykańskiego, profesor ekonomii politycznej

10. **Fernando Savater,** hiszpański filozof i etyk

11. **Mieke Bal,** holenderska krytyczka i teoretyczka kultury

12. **Rocco Buttiglione,** włoski polityk, były senator, minister ds. stosunków europejskich Włoch i minister kultury Włoch

13. **Dorota Gardias,** pielęgniarka, działaczka związkowa, przewodnicząca Forum Związków Zawodowych

14. **Rowan Williams**, baron Williams of Oystermouth – arcybiskup Canterbury, prymas całej Anglii, lord duchowny w Izbie Lordów oraz zwierzchnik światowej Wspólnoty Anglikańskiej w latach 2003-2012

15. **Aleksander Smolar,** prezes zarządu Fundacji im. Stefana Batorego

16. **Stefano Zamagni,** włoski ekonomista, prezydent Papieskiej Akademii Nauk Społecznych

17. **Vera Zamagni,** historyczka ekonomii, Uniwersytet Boloński

18. **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk,** posłanka na Sejm RP IX kadencji

19. **Krzysztof Pomian,** profesor nauk humanistycznych, filozof, historyk

20. **John Milbank,** brytyjski teolog i filozof polityki, założyciel think tanku Res Publica

21. **Alenka Zupančič,** słoweńska filozofka i teoretyczka psychoanalizy

22. **Reinhard Bütikofer,** niemiecki polityk, były współprzewodniczący Europejskiej Partii Zielonych, poseł do Parlamentu Europejskiego VII, VIII i IX kadencji.

23. **Axel Honneth**, niemiecki filozof, socjolog, wieloletni dyrektor Instytutu Badań Społecznych przy Uniwersytecie J.W. Goethego we Frankfurcie nad Menem

24. **Małgorzata Omilanowska,** była minister kultury i dziedzictwa narodowego RP

25. **Michał Boni,** poseł na Sejm RP I kadencji, były minister pracy i polityki socjalnej, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, deputowany do Parlamentu Europejskiego VIII kadencji

26. **Michał Kołodziejczak,** rolnik, założyciel Ogólnopolskiego Ruchu Rolników Agrounia

27. **Robert Biedroń,** poseł do Europarlamentu, kandydat na urząd prezydenta RP w wyborach 2020

28. **Claus Offe,** niemiecki socjolog polityki

29. **Stefano Quintarelli**,członek Rady Przywódczej Sieci Organizacji na Rzecz Zrównoważonego Rzowoju przy ONZ oraz Grupy Experckiej ds. Sztucznej Inteligencji przy Komisji Europejskiej

30. **Michael Schudrich**, religioznawca, historyk, naczelny rabin Polski

31. **Mladen Dolar**, słoweński filozof i psychoanalityk

32. **Tomaso Montanari**, historyk sztuki, opiniotwórca, profesor na Uniwersytecie w Sienie

33. **Claus Leggewie**, niemiecki profesor nauk politycznych oraz dyrektor Kulturwissenschaftliches Institut w Essen

34. **Manfred Frank**, niemiecki filozof, profesor uniwersytetu w Tybindze.

35. **Kira Peter-Hansen**, duńska polityczka, członkini Socjalistycznej Partii Ludowej oraz Parlamentu Europejskiego

36. **Gianfranco Poggi,** profesor socjologii na Uniwersytecie w Trydencie

37. **Lluís Torrens Mèlich,** Red Renta Básica, Dyrektor Innowacji Społecznych przy Radzie Miejskiej Barcelony

38. **Andrzej Leder,** filozof kultury, profesor w Polskiej Akademii Nauk

39. **Sergi Raventós,** hiszpańska Sieć Dochodu Podstawowego

40. **Andrzej Nowak,** profesor nauk humanistycznych, wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego

41. **Jayati Ghosh**, ekonomistka, Jawaharlal Nehru Univeristy

42. **Adrian Zandberg,** poseł na Sejm RP IX kadencji, członek Zarządu Krajowego Partii Razem

43. **Jan Śpiewak,** działacz społeczny i samorządowy, współtwórca stowarzyszenia Miasto Jest Nasze, prezes stowarzyszenia Wolne Miasto Warszawa

44. **Tomasz Terlikowski,** publicysta, dyrektor programowy TVP Republika

45. **Bogdan Zdrojewski,** polityk, prezydent Wrocławia (1990-2001), senator IV kadencji i były poseł na Sejm RP, minister kultury i dziedzictwa narodowego (2007-2014), poseł do Parlamentu Europejskiego 8. kadencji

46. **Paweł Szypulski,** dyrektor programowy Greenpeace Polska

47. **Gérard Rabinovitch,** francuski filozof i socjolog, Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS), professor University of Paris VII-Denis Diderot

48. **Dominik Zgódka,** dyrektor zarządzający Greenpeace Polska

49. **Jutta Paulus,** deputowana do Parlamentu Europejskiego IX kadencji

50. **Monika Vana,** austriacka polityk, działaczka Zielonych – Zielonej Alternatywy, deputowana do Parlamentu Europejskiego VIII i IX kadencji

51. **Benoît Biteau,** francuski polityk, poseł do Parlamentu Europejskiego, Grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

52. **Katarzyna Batko-Tołuć,** wiceprezydent i dyrektor programowy Sieci Obywatelskiej Watchdog

53. **Marta Petrusewicz,** profesor historii gospodarczej, City University of New York, wykłada historię nowożytną na Università della Calabria

54. **Damien Carême,** francuski polityk, poseł do Parlamentu Europejskiego, członek Komisji Swobód Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

55. **David Cormand,** francuski polityk, poseł do Parlamentu Europejskiego

56. **Mounir Satouri,** francuski polityk, poseł do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

57. **Tilly Metz**, luksemburska nauczycielka i polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

58. **Krzysztof Garbaczewski,** reżyser

59. **Mareike Dittmer,** dyrektorka fundacji The Art Stations Foundations CH, Museum Susch

60. **Monika Kostera,** ekonomistka, profesor nauk ekonomicznych, profesor nauk humanistycznych

61. **Piotr Graczyk,** filozof i tłumacz, doktor nauk humanistycznych, wykładowca Instytutu Kultury Uniwersytetu Jagiellońskiego

62. **Kacper Pobłocki,** antropolog, działacz społeczny, inicjator i koordynator ogólnopolskiego Porozumienia Ruchów Miejskich, laureat Nagrody im. Jerzego Regulskiego

63. **Przemysław Czapliński,** krytyk literacki, badacz literatury współczesnej, członek korespondent Polskiej Akademii Nauk

64. **Andrzej Friszke,** profesor nauk humanistycznych, historyk, członek korespondent Polskiej Akademii Nauk, były członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej

65. **Ryszard Nycz,** profesor nauk humanistycznych, teoretyk i historyk literatury, członek Polskiej Akademii Nauk, redaktor naczelny dwumiesięcznika „Teksty Drugie”

66. **Maciej Szlinder,** filozof, socjolog, tłumacz, redaktor czasopisma „Praktyka Teoretyczna”, członek Zarządu Krajowego Lewicy Razem

67. **Anda Rottenberg,** historyczka i krytyczka sztuki, pisarka, była dyrektorka Galerii „Zachęta”

68. **Karol Tarnowski,** profesor nauk humanistycznych, fenomenolog, filozof Boga i podmiotu, także pianista

69. **Adam Leszczyński,** historyk, socjolog, dziennikarz i publicysta, członek zespołu „Krytyki Politycznej” oraz współzałożyciel OKO.press

70. **Marcin Wicha,** grafik, rysownik (twóca m.in. rysunków satyrycznych), felietonista, autor książek dla dorosłych i dla dzieci

71. **Adam Chmielewski,** profesor nauk humanistycznych, filozof nauki i polityki, redaktor naczelny czasopisma „Studia Philosophica Wratislaviensia”, szef wrocławskiego biura ds. Europejskiej Stolicy Kultury

72. **Emanuele Ferragina,** socjolog, zainteresowany m.in. zagadnieniem wykluczenia z rynku pracy

73. **Aleksandra Przegalińska,** filozofka, futurolożka, publicystka

74. **Remigiusz Okraska,** socjolog, działacz społeczny, publicysta prasy ekologicznej i społeczno-politycznej, redaktor naczelny kwartalnika „Nowy Obywatel”

75. **Sławomir Sierakowski,** publicysta, socjolog, redaktor pisma „Krytyka Polityczna”

76. **Dariusz Stola,** historyk, profesor nauk humanistycznych, pracownik Polskiej Akademii Nauk, były dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich

77. **Przemysław Sadura,** socjolog, publicysta, współzałożyciel Fundacji Pole Dialogu

78. **Sławomir Wittkowicz,** przewodniczący Wolnego Związku Zawodowego Solidarność Oświata

79. **Michał Łuczewski,** socjolog, stypendysta m.in. Fundacji Fulbrighta, laureat Nagrody im. księdza Józefa Tischnera, publicysta, członek Narodowej Rady Rozwoju, zastępca dyrektora Centrum Myśli Jana Pawła II

80. **Bogusław Liberadzki,** polityk, ekonomista, profesor nauk ekonomicznych, w latach 2017–2019 wiceprzewodniczący Europarlamentu VIII kadencji

81. **Rafał Woś,** dziennikarz i publicysta ekonomiczny, członek redakcji „Tygodnika Powszechnego”

82. **Bartosz Bartosik,** członek rady redakcyjnej czasopisma „Więź”, sekretarz think tank Laboratorium „Więź” oraz członek zespołu Komitetu Dialogu Społecznego przy Krajowej Izbie Gospodarczej

83. **Anna Dziewit Meller,** pisarka, publicystka i dziennikarka, wcześniej także liderka kobiecej grupy rockowej „Andy”

84. **Zygmunt Miłoszewski,** wielokrotnie nagradzany pisarz, wcześniej dziennikarz i redaktor polskiego Newsweeka, autor powieści, fabuł i opowiadań

85. **Marta Miłoszewska,** reżyserka, nauczycielka akademicka i działaczka społeczna

86. **Miłosława Stępień,** aktywistka społeczna, miejska, ekologiczna

87. **Agata Urbanik,** facylitatorka, trenerka i badaczka społeczna, jedna z założycieli Fundacji Pole Dialogu

88. **Dariusz Piórkowski SJ,** publicysta, duchowny, kierownik duchowy i rekolekcjonista, autor publikacji na temat duchowości, rozwoju osobistego i Pisma Świętego

89. **Jędrzej Malko,** dziennikarz, badacz historii dyskursów gospodarczych, analityk Fundacji Kalecki

90. **Weronika Paszewska,** współzałożycielka i dyrektorka Akcji Demokracja, trenerka, psycholożka, aktywistka

91. **Joanna Kos-Krauze,** reżyserka i scenarzystka

92. **Krystyna Zachwatowicz-Wajda,** scenografka, kostiumografka i aktorka, członkini Polskiej Akademii Filmowej, współzałożycielka (wraz z A. Wajdą) Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha" w Krakowie

93. **Henryk Wujec,** polityk, fizyk, działacz opozycji w czasach PRL

94. **Mateusz Wojcieszak,** członek zarządu Fundacji Pole Dialogu

95. **Jacek Kucharczyk,** prezes Instytutu Spraw Publicznych, autor publikacji dotyczących demokracji, dobrego rządzenia, migracji, integracji europejskiej i współpracy transatlantyckiej

96. **Łukasz Domagała,** prezes Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, prezes zarządu Fundacji dla Polski

97. **Michał Pałasz,** nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Jagiellońskim, kierownik ds. sztuki, kultury i mediów społecznościowych oraz działacz społeczny

98. **Andrzej Mencwel,** historyk literatury i krytyk polskiej literatury i kultury, antropolog kultury, eseista, publicysta, profesor nauk humanistycznych

99. **Bogdan de Barbaro,** lekarz psychiatra, terapeuta, profesor nauk medycznych, członek zarządu Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

100. **Bartosz Rydliński,** doktor nauk o polityce, współzałożyciel centrum im. Ignacego Daszyńskiego, adiunkt w Instytucie Politologii UKSW

101. **Jean-Yves Potel,** francuski historyk, politolog, pisarz, nauczyciel akademicki, dyplomata, specjalista od historii politycznej Europy Środkowej, zwłaszcza Polski

102. **Jarema Piekutowski,** socjolog, dziennikarz, komentator („Więź", „Tygodnik Powszechny"), główny ekspert ds. Społecznych w Thinkzine „Nowa Konfederacja", współpracownik Fundacji Pole Dialogu i Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego

103. **Jean-François Chanlat,** profesor stowarzyszony Wydziału Zarządzania, szkoła Biznesu HEC, Uniwersytet w Montrealu, socjolog organizacji

104. **Mateusz Bednarkiewicz,** artysta filmowy i teatralny, reżyser i scenarzysta

105. **Paweł Krupa OP,** doktor teologii, historyk idei, mediewista

106. **Marek Naczyk,** profesor porównawczej polityki społecznej, Uniwersytet Oksfordzki

107. **Jurgen De Wispelaere**, politolog, University of Bath

108. **Evamaria Langer-Dombrady**, Feltétel Nélküli Alapjövedelem (Hungarian Basic Income Association)

109. **Paola Guglielmotti,** profesor mediewistyki, Uniwersytet Genewski

110. **Luca Meldolesi,** profesor ekonomii, Uniwersytet w Neapolu

111. **Lina Scalisi,** profesor historii nowożytnej, Uniwersytet w Katanii

112. **Marcelina Zawisza**, posłanka na Sejm RP IX kadencji

113. **Maria Teresa Iannelli,** dyrektorka Narodowego Muzeum Archeologicznego „Vito Capalbi", dyrektorka Muzeum Archeologicznego „Monasterace", radna ds. Dziedzictwa Kulturowego Gminy Locri

114. **Battista Sangineto,** włoski archeolog i nauczyciel akademicki

115. **Tomasz Karoń,** strateg polityczny, analityk trendów społecznych i rynkowych

116. **Tamar Pitch,** profesor filozofii i socjologii prawa, Uniwersytet w Perugii

117. **Paulina Matysiak**, posłanka na Sejm RP IX kadencji

118. **Romano Luperini,** włoski krytyk literacki, pisarz, polityk

119. **Claudia Stancatti,** profesor filozofii jezyka, Uniwersytet w Kalabrii

120. **Paul Corner,** profesor historii europejskiej, Uniwersytet w Sienie

121. **Piero Bevilacqua,** włoski historyk, pisarz, eseista

122. **Lucyna Gebert,** profesor, Katedra Europeistyki, Amerykanistyki i Studiów Międzykulturowych, Uniwersytet Sapienza w Rzymie

123. **Maria Adele Teti,** włoski profesor urbanistyki, Uniwersytet Reggio di Calabria

124. **Giuseppe Buondonno**, sekretarz regionalny „The Italian Left" (Sinistra Italiana)

125. **Massimo Veltri,** polityk włoski

126. **Renate Siebert,** socjolożka, Uniwersytet w Kalabrii

127. **Rudi Assuntino,** muzykolog, piosenkarz, autor piosenek, reżyser telewizyjny i scenarzysta

128. **Salvatore Adorno,** historyk, Uniwersytet w Katanii

129. **Wojciech Kubalewski,** współprzewodniczący Partii Zieloni

130. **Marek Kossakowski,** działacz opozycji demokratycznej w PRL, dziennikarz

131. **Ida Dominjanni,** filozofka, politolożka, eseistka i dziennikarka, Genoa School of Humanities

132. **Marie Toussaint,** francuska prawniczka, aktywistka społeczna i polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

133. **Salima Yenbou,** francuska menedżerka oświaty, nauczycielka i polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

134. **Tonino Perna,** ekonomista i socjolog, Uniwersytet w Mesynie

135. **Michał Rusinek**, teoretyk literatury, Uniwersytet Jagielloński

136. **Dorota Kozicka**, historyk i teoretyk literatury, Uniwersytet Jagielloński

137. **Tomasz Majewski**, kulturoznawca i filmoznawca, Uniwersytet Jagielloński

138. **Oxana Pachlovska,** kulturoznawczyni, studia europejskie, amerykańskie i międzynarodowe, Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”

139. **Eva Catizone,** polityczka włoska

140. **Filippo Veltri,** dziennikarz

141. **Tomasz Aniśko**, poseł na Sejm RP IX kadencji

142. **Hanna Gil-Piątek**, polityczka, aktywistka miejska

143. **Nicoletta Stame,** socjolożka, Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”

144. **Enzo Scandurra,** antropolog kultury, badacz środowiska, Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”

145. **Luziana Polliotti,** dziennikarka, historyczka kultury

146. **Alfonso Gianni,** polityk włoski

147. **Giulia Mafai**, kostiumografka, scenografka

148. **Alberto Ziparo,** teoretyk miasta, Uniwersytet Florencki

149. **Gwendoline Delbos-Corfield,** francuska polityczka, posłanka do parlamentu europejskiego, członkini Partii Zielonych

150. **Karima Delli,** francuska polityczka, wybrana posłanką do parlamentu europejskiego w latach 2009, 2014 i 2019 z okręgu Île-de-France constituency

151. **Maria Rosaria Stabili,** politolożka, Uniwersytet Roma TRE

152. **Maria Luisa Boccia,** polityczka włoska, pisarka

153. **Laura Guidi,** historyczka, Uniwersytet Neapolitański im. Fryderyka II

154. **Carmelo Caravella,** historyk pracy i ruchów pracowniczych

155. **Chiara Giunti,** badaczka technologii edukacji, Uniwersytet Florencki

156. **Vittorio Cappelli,** historyk, pisarz, kierownik the ICSAIC-Research Center on Migration, współredaktor „Journal of Contemporary History"

157. **Daria Gosek-Popiołek**, posłanka na Sejm RP IX kadencji

158. **Mikołaj Ratajczak**, filozof, redaktor i tłumacz

159. **Anna Foa,** historyczka, Uniwersytet Rzymski „La Sapienza"

160. **Amalia Collisani,** filozofka muzyki i muzykolożka

161. **Ignacy Dudkiewicz,** filozof, bioetyk, publicysta i dziennikarz, członek zarządu Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie, redaktor naczelny „Magazynu Kontakt"

162. **Leszek Koczanowicz,** profesor nauk humanistycznych, politolog, filozof, psycholog, etyk polityki,

163. **Krzysztof Podemski,** socjolog, specjalista w zakresie metodologii badań jakościowych, nierówności społecznych i socjologii podróży

164. **Piotr Trzaskowski,** działacz społeczny, pomysłodawca i założyciel Akcji Demokracja, kierownik programu Energia & Klimat (Heinrich Böll Foundation)

165. **Claude Gruffat,** francuski przedsiębiorca i polityk

166. **Yannick Jadot,** francuski aktywista na rzecz ochrony środowiska naturalnego, poseł do Parlamentu Europejskiego z okręgu Francji Zachodniej, były koordynator działań Greenpeace we Francji

167. **Andrzej Gniazdowski,** filozof, profesor nadzwyczajny w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN

168. **Ryszard Szarfenberg,** politolog, popularyzator nauki

169. **Małgorzata Kowalska,** profesor nauk humanistycznych, filozofka, tłumaczka

170. **Zbigniew Mikołejko,** profesor nauk humanistycznych, filozof i historyk religii, eseista

171. **Marcin Miłkowski**, filozof analityczny, filozof umysłu

172. **Anna Cieplak,** animatorka kultury, aktywistka miejska, pisarka, laureatka m.in. Nagrody Conrada

173. **Grzegorz Uzdański,** filozof, pisarz, poeta

174. **Jakub Majmurek,** krytyk filmowy, publicysta

175. **Marta Dziewańska,** kuratorka, Kunstmuseum Bern

176. **Aleksandra Andrzejewska,** aktywistka miejska, Stowarzyszenie Aktywności Miejskich „Rozkwit”

177. **Franciszek Sterczewski,** poseł na Sejm IX kadencji, aktywista miejski

178. **Tomasz Stawiszyński,** filozof, publicysta, eseista, redaktor Radia TOK FM

179. **Mikołaj Grynberg,** fotograf, pisarz, reporter

180. **Lucinia Speciale,** profesor historii sztuki średniowiecznej, Uniwersytet Salento

181. **Magdalena Kicińska,** dziennikarka, pisarka, poetka

182. **Elżbieta Korolczuk,** socjolożka, kulturoznawczyni, działaczka feministyczna

183. **Bolesław Rok,** specjalista od społecznej odpowiedzialności biznesu

184. **Mikołaj Trzaska,** saksofonista, klarnecista basowy, kompozytor muzyki filmowej

185. **Wiesław Łukaszewski,** profesor nauk humanistycznych, psycholog

186. **Miguel Pina e Cunha,** profesor nauk o organizacji

187. **Katrin Langensiepen,** niemiecka polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

188. **Tineke Strik,** holenderska urzędniczka państwowa, wykładowczyni i polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego, grupa Zielonych, Wolne Przymierze Europejskie

189. **Alexia Panayiotou,** naukowczyni, specjalistka od zarządzania i nauk o organizacji, Centre for Entrepreneurship, Uniwersytet Cypryjski

190. **Marianna Fotaki,** profesor etyki biznesu

191. **Michał Sutowski,** politolog, publicysta, tłumacz

192. **Maciej Wereszczyński,** aktywista klimatyczny

193. **Zoi Michailova,** performerka i DJ-ka

194. **Olga Stefan,** niezależna badaczka i kuratorka

195. **Mihai Burcea,** doktor historii, historyczne centrum doradcze, Rumunia

196. **Yegór Osipov-Gipsh,** duński dziennikarz i badacz kultury

197. **Paul Zawadzki,** antropolog, politolog, L'École Pratique des Hautes Études, Université Paris Sciences et Lettres

198. **Emanuele Trevi**, włoski pisarz

199. **Anita Prażmowska,** Profesor Historii Międzynarodowej, The London School of Economics and Political Science

200. **Mohinder Singh,** Jawaharlal Nehru University, teoretyk myśli politycznej i społecznej

201. **Jan Toporowski**, brytyjski ekonomista, specjalizujący się w problematyce kryzysów finansowych oraz myśli Michała Kaleckiego

202. **Ferdinando Laghi,** przewodniczący International Society of Doctors for the Environment (ISDE)

203. **Paweł Dobrosielski**, kulturoznawca i filozof, adiunkt w Instytucie Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego

204. **Anna Konieczyńska-Dobrosielska**, dziennikarka

205. **Michał Konieczyński**, adwokat

206. **Agata Szczęśniak**, polska dziennikarka, redaktorka, socjolożka

207. **Ignacy Niemczycki**, prezes zarządu w Fundacja Centrum im. prof. Bronisława Geremka

208. **Ludwika Wujec**, polska polityk, fizyk, urzędniczka samorządowa, działaczka opozycji w PRL

209. **Bartłomiej E. Nowak**, ekonomista, prezes Grupy Uczelni Vistula

210. **Bartosz Lech**, założyciel Partii Zieloni i ekspert misji obserwacji wyborów dla OBWE i The Carter Center

211. **Małgorzata Jacyno,** socjolożka, Uniwersytet Warszawski

212. **Maciej Konieczny**, poseł na Sejm RP IX kadencji

213. **Małgorzata Tracz**, posłanka, współprzewodnicząca Partii Zieloni
214. **Magdalena Biejat**, posłanka na Sejm RP IX kadencji
215. **Klaudia Waryszak-Lubaś,** przedsiębiorczyni
216. **Jacek Grzeszak,** ekonomista, aktywista miejski
217. **Mihaela Kelemen,** profesor, specjalistka od zarządzania, Nottingham University
218. **Alicja Zdziechiewicz,** pisarka i działaczka na rzecz ochrony środowiska
219. **Agata Araszkiewicz,** historyczka literatury, krytyczka sztuki
220. **Jarosław Charchuła SJ,** socjolog, nauczyciel akademicki
221. **Rafael Lewandowski,** francusko-polski reżyser, scenarzysta i producent filmowy
222. **Luba Jurgenson,** francuska pisarka, profesor rusycystyki, Sorbonne Université
223. **Malgorzata Smorag-Goldberg,** profesor polonistyki, Sorbonne Université
224. **Agnieszka Grudzinska,** profesor polonistyki, Sorbonne Université
225. **Anna Saignes,** docent komparatystyki literackiej, Uniwersytet Grenoble-Alpes
226. **Mateusz Chmurski,** docent polonistyki, Sorbonne Université
227. **Iwona H. Pugacewicz**, profesorka historii, dyrektor Ośrodka Cywilizacji Polskiej przy Sorbonie
228. **Marek Tomaszewski**, profesor polonistyki, INALCO (Paryż)
229. **Paul Gradvohl**, docent historii najnowszej, Université de Lorraine (Nancy), były dyrektor Ośrodka Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich przy UW
230. **Beata Zwierzyńska,** aktywistka edukacyjna
231. **Ryszarda Cierzniewska**, teoretyczka pedagogiki, Akademia Ignatianum
232. **Marek Zaleski**, krytyk literacki, historyk literatury, eseista, Instytut Badań Literackich PAN, Uniwersytet Warszawski
233. **Jacek Migasiński**, filozof, Uniwersytet Warszawski
234. **Tomasz Swoboda**, literaturoznawca i tłumacz, Uniwersytet Gdański

235. **Joanna Jurewicz**, orientalistka, Uniwersytet Warszawski

236. **Jagna Brudzińska**, socjolożka ekonomii, Instytut Filozofii i Socjologii PAN

237. **Katarzyna Bojarska**, krytyczka literatury i sztuki, tłumaczka, Uniwersytet Humanistyczny SWPS

238. **Monika Murawska**, filozofka, historyczka sztuki, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

239. **Iwona Lorenc**, estetyczka, filozofka sztuki, Uniwersytet Warszawski

240. **Ruta Śpiewak**, socjolożka wsi, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

241. **Hanna Gosk**, literaturoznawczyni, Uniwersytet Warszawski

242. **Justyna Kowalska-Leder**, historyczka literatury i kultury polskiej, kulturoznawczyni, Uniwersytet Warszawski

243. **Catherine Klein Gousseff**, historyczka, Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)

244. **Jean-Michel Salanskis**, filozof, matematyk, Université Paris X-Nanterre

245. **Ziemowit Szczerek**, Pisarz, dziennikarz

246. **Luigi Marinelli,** filolog, dyrektor Departamentu Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych - Uniwersytet La Sapienza w Rzymie

247. **Krzysztof Nawratek**, architekt, wykładowca University of Sheffield

248. **Roch Dunin-Wąsowicz**, socjolog, europeista

249. **László Andor,** węgierski ekonomista, nauczyciel akademicki i polityk, od 2010 do 2014 komisarz europejski

***Sygnatariusze podpisali list jako indywidualni obywatele, a nie jako przedstawiciele instytucji**